

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΝΟΣ ΜΗΝΟΣ

Αἱ ἐπιτροπαὶ τῆς Ἑκατονταετηρίδος. — Τὸ κομπο-
λοῖ καὶ τὸ Κινέζικο σάλι. — Τὰ ῥάχη τῆς ἀθλιό-
τητος. — Ἡ Σαλώμη καὶ ὁ Δάγκλας.

ΕΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΣΑΝ τὰ ὀνόματα τῶν ὑποπι-
τροπῶν διὰ τὸν ἐορτασμὸν τῆς Ἑκατονταετηρίδος.
Ἀκαταλληλότερα καὶ ἀναρμόδια τὰ πρόσωπα.
Εἰς τὴν ἐπιτροπὴν λ. χ. τοῦ Ἑθν. θεάτρου πρό-
εδρος ὠνομάσθη ὁ καθηγητὴς τῆς Πολ. Δικο-
νομίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, μέλη δὲ εἰς ἱατροὺς
παθολόγος, εἰς δικηγόρος, ὁ γεν. γραμμα-
τεὺς τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης, εἰς δι-
πλωματικὸς ὑπάλληλος, καὶ ὁ οὐδέποτε μετα-
θαίνων εἰς τὸ θέατρον κ. Παλαμᾶς. Ἀπορον
πῶς δὲν συμπεριελήφθη καὶ κανεὶς ἀρχιμανδρί-
της... Τόσα ὀνόματα συγγραφῶν καὶ ἡθο-
ποιῶν ἐλησημονήθησαν, ἀκριβῶς ἴσως διότι ἦσαν
εἰς θέσιν νὰ ἐργασθοῦν διὰ μίαν σειρὰν παρα-
στάσεων διὰ νὰ φωνῇ ἡ ἐξέλιξις τοῦ Ἑλλην.
θεάτρου ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Βασιλείου μέχρι
σήμερον.

Εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ἱστορικῶν μνημείων
συναντῶμεν τὸ ὄνομα τοῦ κ. Κουρεμένου (;) ἐνῷ
αὐτὸς θὰ ἦτο καταλληλότερος εἰς καμμίαν
γλωσσικὴν ἐπιτροπὴν ὥς *pendant* τῶν μαλ-
λιαρῶν. Εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ζωγράφων καὶ γλυ-
πτῶν οὔτε εἰς ζωγράφος, οὔτε εἰς γλύπτης,
εἰς δὲ τὴν ἐπιτροπὴν τῆς εἰκονογραφίας μετέ-
χουν τρεῖς χημικοί, εἰς ποιητὴς, εἰς μαθημα-
τικὸς καὶ εἰς φαρμακοποιός. Εἰς τὴν ἐπιτροπὴν
τῶν ἐκδόσεων φιγουράρουν εἰς ποινικολόγος,
εἰς δικηγόρος, ὁ γεν. γραμματεὺς τοῦ ὑπουρ-
γείου τῆς Ἑθν. Οἰκονομίας καὶ μία δεσποινίς.
Ὁ κατασκευαστὴς τῶν ἐνδόξων αὐτῶν ἐπιτρο-
πῶν πρέπει νὰ ἀναθεωρήσῃ τὸν κατάλογον καὶ
νὰ συμβουλευθῇ τοὺς εἰδικούς, ἀφοῦ πρόκειται
περὶ εἰδικῶν ἐπιτροπῶν. Δὲν εἶνε καιρὸς ἀπο-
νομῆς τίτλων, τοὺς ὁποίους θηρεύουν γνωστοί
τινὲς κύριοι χάριν ἀπλῆς ἐπιδείξεως.

✱

Καμμιά φορὰ εὐρίσκω μεγαλειτέραν διασκέ-
δασιν διαβάζων τὰς μικρὰς εἰδοποιήσεις τῶν ἐφη-
μερίδων παρὰ τὰ ἄρθρα των. Καὶ τί δὲν βλέπει
κανεὶς εἰς τὰς ὀλιγοστίχους ἐκείνας μὲ τὰ φιλά
γράμματα ἀγγελίας. Νὰ τί διαβάξω σήμερον:
«Πωλεῖται εἰς ἐφοπλιστὴν κομπολόγι κεκρι-
μᾶρι ἀληθινὸ καὶ σάλι βαρύτιμο μεταξωτὸ Κι-
νέζικο. Ἀποκλείονται οἱ μεσίται. Ἀριστοτέλους
38». Ἡ εἰδοποίησις αὕτῃ προκαλεῖ σκέψεις
ἐκτάσεως ἀσυγκρίτως μεγαλειτέρας τῆς βραχυ-
λόγου καὶ ξηρᾶς διατυπώσεώς της. Δεικνύει ἐν
πρώτοις τὸν οἰκονομικὸν κλονισμόν τῶν οἰκογε-
νειῶν τῆς μέσης τάξεως, ἥτις ὑφίσταται σιωπη-
λῶς ὅλα τὰ βάρη τῆς αἰσχροκερδεῖας χωρὶς νὰ
αὐξήσῃ τὰ ἐσοδὰ της. Ἀπευθύνεται εἰς ἐφοπι-
στήν. Καὶ ἐὰν ἕνας ἰδιότροπος συλλέκτης πο-

λυτίμων ἀντικειμένων θελήσῃ νὰ ἐκκοκίξῃ
ἕνα κομπολόγιον ἀπὸ ἀληθινὸν ἤλεκτρον,
διατὶ ν' ἀποκλεισθῇ; διατὶ νὰ σκεπάξῃ τὸν χει-
μῶνα τὴν ῥάχιν του ἢ τὸν τοῖχον — τὸ ἴδιον
κάνει — μὲ τὸ βαρύτιμον Κινέζικο σάλι μόνον
ἐφοπλιστὴς; Αὐτὸς τέλος ὁ ἀποκλεισμός τῶν
μεσιτῶν δὲν ἀποδεικνύει τὸν τρόπον, ὃν ἐνσπεί-
ρουν οἱ φοβεροὶ αὐτοὶ ἀπομυζηταὶ εἰς κάθε
πράξιν ἀγοραπωλησίας; Πόσα ἄλλα πράγματα
δὲν μπορούσε νὰ εἰπῇ κανεὶς, ἀλλὰ ποῦ χώρος
μὲ τὴν φρικώδη αὐτὴν ἔλλειψιν τοῦ χάρτου...

✱

Ἀπήλαυσα ἐνὸς θεάματος πρωτοφαναῶς.
Ὅμιλος ἐπαιτῶν καὶ ἀλητῶν, οἱ γέροι ἐμπρός,
τὰ χαμίνια πίσω, ἐν κουστῳδῇ ἀστυφυλάκων
ὠδηγοῦντο εἰς τὸ Παγκράτι, διὰ νὰ ἐγκλεισθοῦν
εἰς τὸ Δούγκειον μέγαρον. Ἡ συνοδεία ἦτο ἀξία
χρωστήρος ἐνὸς ρεαλιστοῦ ζωγράφου. Ὅλη
ἐκεῖνη ἡ κακομοιριά, ἡ φτώχεια, εἶχε ἕνα τό-
νον εὐθύμου ἐντυπώσεως.

Ἡ ποικιλία τῶν ρακῶν, ἡ ἔκφρασις τῶν φυ-
σιογνωμιῶν, πονηρῶν τῶν γερόντων καὶ ἐξυ-
πνων τῶν παιδιῶν, τὸ ἄνισον βάδισμά των, ὅλα
αὐτὰ συγκεντρωμένα, ἀπετέλουν μίαν ἐνδια-
φέρουσαν εἰκόνα τῆς Ἀθηναϊκῆς ἀηλιότητος, ἡ
ὅποια καθημερινῶς ἡνώχλει μέχρις ἀφορήτου
τοὺς διαδάτας τῶν δῶν καὶ τοὺς θαμῶνας τῶν
κέντρων. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἄεργοι, οἱ τεμπέληδες,
οἱ ἀνάξιοι ἐλεημοσύνης διότι ἦτο δι' αὐτοὺς ἡ
ἐπατεῖα ἐπικερδὲς ἐπάγγελμα, ὅλα τὰ ἀλά-
νια τὰ ὅποια ἐσυνείθιζαν εἰς τὴν διαφθορὰν σώ-
ζονται, εὐρίσκοντες ὅλοι τῶν ἄσυχον, εἰς τὸ
ὅποῖον οἱ δυνάμενοι νὰ ἐργασθοῦν θὰ κερδίζουσιν
ἐντίμως τὸ ψωμί των, οἱ δὲ ἀνάπηροι θὰ εὐρί-
σκουν περιθάλψιν, ἡσυχίαν δὲ ἡμεῖς οἱ ἀναί-
τίως πολλάκις φορολογούμενοι πολῖται. Λεί-
πουν δὲ πρὸ παντὸς τὰ ἀπαίσια καὶ συχαμερὰ
θεάματα φρικωδῶς ἀκρωτηριασμένων μελῶν
ταλαιπωρημένων σωμάτων. Τὸ ὑπουργεῖον τῆς
Περιθάλψεως ἄς εἶνε εὐλογημένον.

✱

Ἐν Λονδίνῳ διεξήχθη περιεργοτάτη δίκη, ἐξ
ἀφορμῆς τῆς παραστάσεως τῆς «Σαλώμης» τοῦ
μεγάλου ἀλλ' ἐκφύλου συγγραφέως Οὐάιλδ.
Ὁ βουλευτὴς Μπίλλιν ἐπέκρινε σφοδρῶς τὴν
Ἀγγλίδα χορεύτριαν Μῶδ Ἀλλαν διότι παρέ-
στησε ἔργον ἠθικῶς ἀνάπηρον, τοῦ ὁποίου ἔχει
ἀπαγορευθῇ ἐν Ἀγγλίᾳ ἡ παράστασις. Ἡ χο-
ρεύτρια κατήγγειλε τὸν βουλευτὴν ἐπὶ ἐξουδρίσει.
Κατὰ τὴν δίκην, ἥτις διήρκεσεν ἑξ ἡμέρας,
ἐλέχθησαν ἅπειρα κατὰ τῆς «Σαλώμης», ἥτις
κατεδικάσθη καὶ ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ καὶ ὑπὸ τῶν
μαρτύρων ἀπηνῶς ὡς ἀσελγής. Δεινότερος ἐπι-
κριτὴς ἦτο ὁ στενὸς φίλος τοῦ Οὐάιλδ, λόρδος
Δάγκλας, ὅστις μετέφρασεν εἰς τὴν Ἀγγλικὴν

τὴν Γαλλιστὶ ἀπὸ τοῦ Οὐάιλδ γραφεῖσαν «Σαλώμην». Τινὲς μάλιστα ἀπέδωσαν καὶ συνεργασίαν εἰς τὴν συγγραφὴν τῆς Σαλώμης. Εἰς μάρτυς ὑπεστήριξεν ὅτι τὸ νόσημα τοῦ σαδισμού ἐκδηλοῦται ἐν κληρονομικότητι εἰς τὸ ἔργον αὐτό. Εἰς ἄλλος, ὅτι ὁ Οὐάιλδ μετεχειρίζετο τὴν σελήνην ὡς διάμεσον εἰς τὸ ἔργον του, διότι ἡ σελήνη ἔχει βαθεῖαν ἐπίδρασιν εἰς τινὰς κατηγορίας μανιακῶν, καὶ διὰ τοῦτο ὑπέδειξεν ὁ συγγραφεὺς ὅτι ἡ «Σαλώμη» πρέπει νὰ παίζεται εἰς ὠρισμένην φάσιν τῆς σελήνης. Συζη-

τήσις ἔγινε πολλή διὰ τὸ φίλημα τὸ ὁποῖον δίδει ἡ Σαλώμη εἰς τὴν κομμένην κεφαλὴν τοῦ Ἰωάννου, τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει διεστραμμένην ἔρωτικὴν ἑξαψιν, σαρκικὸν μόνον πάθος. Ἄλλος, ὅτι σκοπὸς τῆς ζωῆς τοῦ Οὐάιλδ ἦτο νὰ προσβάλλῃ καὶ ὀνειδίσῃ τὴν ἠθικὴν μὲ κάθε τρόπον. Τὰ ποιήματά του, τὰ δράματά του, τὰ βιβλία του ὅλα ἐνεπνέοντο ἀπὸ κακὰς προθέσεις. Εὐρίσκετο διαρκῶς μέσα εἰς τὸ κακόν.

ΔΑΦΝΙΣ

ΤΑ ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΘΕΑΤΡΑ

Θέατρον Κυβέλης.

ΠΑΝΙΩΣ παίζονται ἀγγλικά ἔργα εἰς τὸ Ἑλλ. θέατρον διότι τὰ περισσότερα εἶνε δυσνόητα διὰ τοὺς μὴ Ἀγγλοὺς. Ἡ «Δευτέρα σύζυγος Ταγκεραΐη», τετράπρακτον δράμα τοῦ Ἀρθούρου Πινέρο, ἑνὸς τῶν σπουδαιότερων Ἀγγλῶν δραματικῶν, θεωρεῖται ἀπὸ τὰ καλλίτερα ἐκ

τῶν τριάκοντα περίπου ἔργων του. Πρωτοτυπίαν θέματος δὲν ἔχει, ἀλλ' ἐξελλίσσεται πολὺ ψυχολογημένα, τόσον δὲ ἥρεμα, ὥστε νὰ καταντᾷ μονότονον.

Ἡ σύζυγος τοῦ Ταγκεραΐη Πάολα εἶνε παράδοξος τύπος γυναικὸς μὲ χαρακτῆρα συνεχῶς ἐναλλασσόμενον εἰς ἀντιθέσεις. Ἐζησε θορυβώδη ζωὴν, καὶ θέλει νὰ εἶνε τιμία· εἶνε τρυφερά καὶ σκληρά, μὲ ὥραιας ιδέας καὶ ταπεινάς ὁρέξεις. Εἰς τὴν α' πράξιν ἀποφασίζει ὁ Ταγκεραΐη νὰ τὴν πάρῃ γυναῖκα. Ἀλλ' ὁ Ταγκεραΐη εἶχεν ἐκ τοῦ πρώτου γάμου του μίαν κόρην, ἡ ὁποία ἦτο κλεισμένη εἰς τὸ Παρθενάγωγεῖον καὶ ἔρχεται εἰς τὸ σπίτι μαζὶ μὲ τὴν ὀρησκοληψίαν της. Ἡ προγονὴ δὲν μπορεῖ νὰ ἀγαπήσῃ τὴν μητρειάν της καὶ αὐτὸ εἶνε μία ἀφορμὴ νὰ διαταράσσεται ἡ οἰκογενειακὴ γαλήνη· πρέπει ἄλλως τε νὰ ἀπομακρυνθῇ διὰ νὰ μὴ ἐπηρεασθῇ ἀπὸ τὴν ἐλαφρότητα τῆς Πάολας. Ὅταν ἡ κόρη ἐπανέρχεται, εἶνε ἐρωτευμένη μὲ ἕνα Οὐγγρον λοχαγόν, ὁ ὁποῖος ἦτο ἐραστὴς ἄλλοτε τῆς Πάολας· τὸ ἐξομολογεῖται ἡ Πάολα εἰς τὸν ἄνδρα της, ὅστις ἀπαγορεύει εἰς τὴν κόρην του νὰ ξαναῖδῃ τὸν λοχαγόν. Μία σκηνὴ βία μετὰ τῶν δύο γυναικῶν, ρίπτει εἰς τὴν καρδίαν τῆς Πάολας τὴν ἀπελπισίαν καὶ αὐτοκτονεῖ ἀπαγχονιζομένη.

Ἡ κ. Κυβέλη ἔπαιξε μὲ πολλὴν τέχνην τὸν δύσκολον ρόλον· ὁ κ. Παπαγεωργίου κάλλιπτος ὡς Ταγκεραΐη, πολὺ δὲ καλὴ ἡ κ. Μηλιάδου ὡς κόρη, ἂν καὶ ἡ ἡλικία δὲν τὴν ἐδοῇθει. Ὁ κ. Παρασκευᾶς ἀκατάλληλος διὰ τὸ πρόσωπον τοῦ λοχαγοῦ.

Πολλοὶ θὰ ἠγνόνουν ὅτι ὁ γνωστότατος διηγηματογράφος Γκὺ ντὲ Μωπασσάν ἔγραψε δράματα. Τρία ἐν ὧν, ἐκ τῶν ὁποίων τὴν «Μυζότ», γραφεῖσαν συνεργασία τοῦ Ζὰκ Νορμαίν, μᾶς ἐγνώρισεν ὁ θίασος Κυβέλης. Ἡ Μυζότ ἦτο ἐρωμένη ἐνὸς ζωγράφου, τοῦ ὁποῦ ἐχρησίμευσε καὶ ὡς μοντέλο. Ὁ ζωγράφος πανδρεύεται καὶ τὸ ἴδιο βράδυ ποῦ θὰ γίνον ἐν γάμοι, τὸν εἰδοποιοῦν ὅτι ἡ Μυζότ πεθαίνει εἰς μίαν κλινικὴν, δίπλα εἰς τὸ παιδί της ποῦ ἦτο καὶ δικό του παιδί. Ὁ ζωγράφος σπεύδει καὶ ὑπόσχεται εἰς τὴν μετ' ὀλίγον ἐκπνέουσαν Μυζότ ὅτι θὰ πάρῃ τὸ παιδί μαζὺ του. Εἰς τὸ σπίτι τῆς γυναικὸς του ὅλοι σχεδὸν ἐναντιώνονται, ἀλλ' ἐπὶ τέλους πείθονται ὅτι πρέπει νὰ τὸ παραδεχθῶν τὸ παιδί.

Ὡς θεατρικὸν ἔργον εἶνε κατώτερον τῶν διηγημάτων τοῦ Μωπασσάν. Ὀλόκληροι αἱ πράξεις στρέφονται μονοτόνως περὶ τὸ θέμα μὲ συχνὰς λεπτολόγους ἐπαναλήψεις. Ἡ β' πράξις τοῦ θανάτου τῆς Μυζότ εἶνε λίαν συγκινητικὴ, ἐν εἶδος Κυρίως μὲ τὰς Καμελίνας. Ὁφθαλμοὶ ὑγραινόνται, ὅπως εἰς τὰ παλαιὰ δράματα, ἀλλὰ λείπει ἡ πνοὴ τῆς Τέχνης. Εἰς τὴν γ' πράξιν διεξάγεται συζήτησις περὶ παραδοχῆς ἢ μὴ τοῦ νόθου τέκνου. Τὸ ἔργον ἀριθμοῦν τριακονταετὴ ζωὴν, ὅταν εἰς τὸ θέατρον ὁ ρωμαντισμὸς ἦνθει καὶ τὰ κοινωνικὰ προβλήματα ἀπετέλουν θέμα σοδαρῶν συζητήσεων, δὲν δύναται σήμερον νὰ ἱκανοποιησῇ. Ὑστερεῖ εἰς δράσιν, εἰς πλοκήν. Ὁ διάλογός του ὅμως ἔχει τὸ πλεονέκτημα τῆς ψυχολογικῆς ἀναλύσεως καὶ τῆς ἠθικῆς ἀντιλήψεως. Ἡ κ. Κυβέλη ὡς ἐτοιμοθάνατος συνεκλόνησε μὲ τὴν θαυμασίαν ὑπόκρισιν καὶ τὴν ἐξηγνητὴν φωνὴν της. Ἐδωσε μίαν πιστὴν εἰκόνα τῆς τόσο τραγικῆς πραγματικότητος. Οἱ κ. Βεάκης καὶ Παπαγεωργίου ἀρκετὰ καλοί, ἡ κ. Βώκου φυσικωτάτη ὡς φιλόζωος θεὸς καὶ ὁ κ. Παρασκευᾶς εἰς τὸν γεροντικὸν ρόλον ἄριστος.

Μία Γαλλικὴ φάρσα τοῦ Ἐννεκὲν καὶ Μπιγιώ ἡ «Οἰκογένεια Μπολέρο» δὲν ἤρесе καὶ δι' αὐτὸ κατεδιβάσθη γρήγορα ἐκ τοῦ προγράμματος.